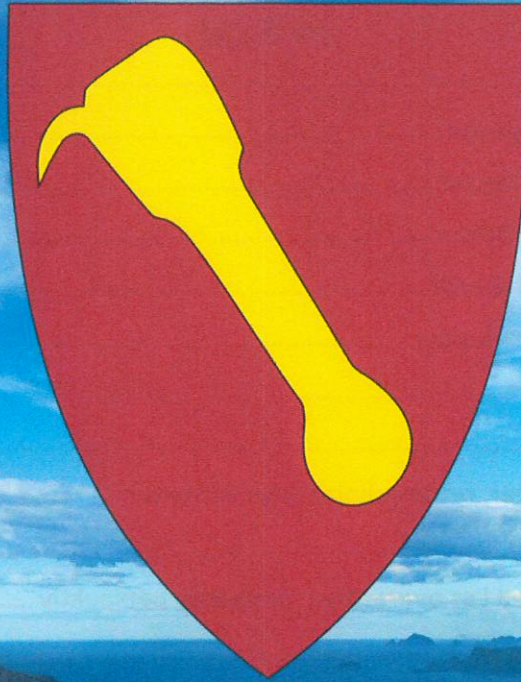

2020

Måsøy kommune - Tar vare på folk og fisk

Kommuneplanens samfunnsdel

Planprogram

Versjon 14. juli 2020 – justert etter offentlig høring

MÅSØY KOMMUNE	Arkiv: <i>Sentralarkiv</i>
Arkivkode: <i>1/1</i>	
År saksnr.: <i>20/193-30</i>	Journalnr.: <i>3361/20</i>
Mottatt: <i>14/7-20</i>	Gradering
	Saksbeh.: <i>ASW</i>

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1 Lovhjemmel og bakgrunn	3
1.2 Utfordringer og interesser	3
2. Målsettinger med planarbeidet.....	5
2.1 Samfunnsdelens effektmål	5
2.2 Prosessmål for planarbeidet.....	5
3. Føringer for planarbeidet.....	5
3.1 FNs bærekraftsmål	5
3.2 Statlige forventninger, retningslinjer samt veiledere.....	6
3.3 Regionale føringer.....	7
4. Måsøy kommunes ståsted i et overordnet, langsiktig perspektiv	8
4.1 Det demografiske paradokset	8
4.2 Overordnede forhold som berører sjømatnæringen.....	9
4.3 Kommunal tjenesteutvikling	9
4.4 Kommunal økonomi.....	9
4.5 Kommunal kompetanse.....	10
4.6 Bærekraftsvurdering	10
4.7 Smarte spesialiseringsstrategier (S3) i Måsøy – beslektede muligheter	16
4.8 Sterke sider, sårbarheter, muligheter og trusler (SWOT).....	19
5. Måsøys utfordringsbilde – en oppsummering.....	20
6. Alternative utviklingsretninger.....	20
6.1 Attraktivitet.....	20
6.2 Voksne skal gjøre det som er best for barn og unge	21
6.3 Boligpolitikk – ett av våre tydeligste utviklingsområder.....	21
7. Forslag til visjon, mål og satsingsområde 2021-2032	22
7.1 Visjon	22
7.2 Hovedmål og satsingsområder	22
7.3 Satsingsområdene.....	23
7.4 Andre tema i samfunnsutviklingen	23
8. Gjennomgående perspektiver	24
8.1 Samfunnssikkerhet og beredskap	24
8.2 Folkehelse.....	24
8.3 Klimatilpasning og miljø.....	24
8.4 Samarbeid og samspill	24
8.5 Kommunens økonomi.....	24

9. Arealstrategi	25
9.1 Arealbruk og arealressurser pr 2020 (SSB)	25
9.2 Overordnede forhold	25
9.3 Andre forhold	26
10. Utredningsbehov i planperioden	26
11. Prioriterte planbehov	26
12. Sammenheng mellom samfunnsdelen og økonomiplanen	27
13. Framdriftsplan og medvirkning	28
Vedlegg A Utdrag fra Plan og bygningsloven	29
Vedlegg B Lenker	30
Vedlegg C Utvalgte nasjonale og regionale referansedokumenter	31

1. Innledning

1.1 Lovhjemmel og bakgrunn

Måsøy kommune har igangsatt samfunnsplanlegging med hjemmel og pålegg i Lov om planlegging og byggesaksbehandling (PBL). Lovens formål er *bærekraftig utvikling* til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. En oversikt over PBLs mest relevante lovbestemmelser er gjengitt i vedlegg A.

Samfunnsdelen er kommunens overordnede plan og dekker alle kommunens roller; samfunnsutvikling, tjenesteyting, forvaltning, myndighet, arbeidsgiver og eier av grunn og infrastruktur. Samfunnsdelen skal ivareta både samfunnets utvikling og kommunen som organisasjon. Samfunnsplanlegging innebærer å lede langsiktig, systematisk og kunnskapsbasert. Planmessig ledelse innebærer også helhetstenkning - gjennomgående perspektiver og hensyn på tvers av sektorer og interessegrupper står sentralt. Samfunnsdelen fester blikket tolv år fram i tid, uten preg av dagsaktuelle enkeltsaker.

Planarbeidet for kommunestyreperioden 2019-2023 ble innledet med et eget Kunnskapsgrunnlag 2020 (vedlegg B Lenker) og en ny kommunal planstrategi (vedlegg B). Et politisk verksted om samfunnsutviklingen i planperioden er også lagt til grunn for.

Samfunnsdelen skal utvikles som en overordnet og kortfattet plan. Den skal være overbygning for sektorplaner, temaplaner, strategiplaner samt økonomiplanen. Den forventes også å inneholde overordnede arealstrategier.

Dette planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, tidsfrister, medvirkning, alternative utviklinger samt behovet for utredninger. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier.

1.2 Utfordringer og interesser

Kunnskapsgrunnlaget bekrefter at Måsøysamfunnet er i en utfordrende posisjon. Den demografiske utviklingen går ikke i ønsket retning til tross for at sysselsettingen har vært utviklet seg positivt. Byene fortsetter å tiltrekke seg arbeidsplassene, og de unge og stadig mer velutdannede arbeidstakerne. En av vår tids globale trender, urbaniseringen, vil i overskuelig framtid påvirke Måsøysamfunnet.

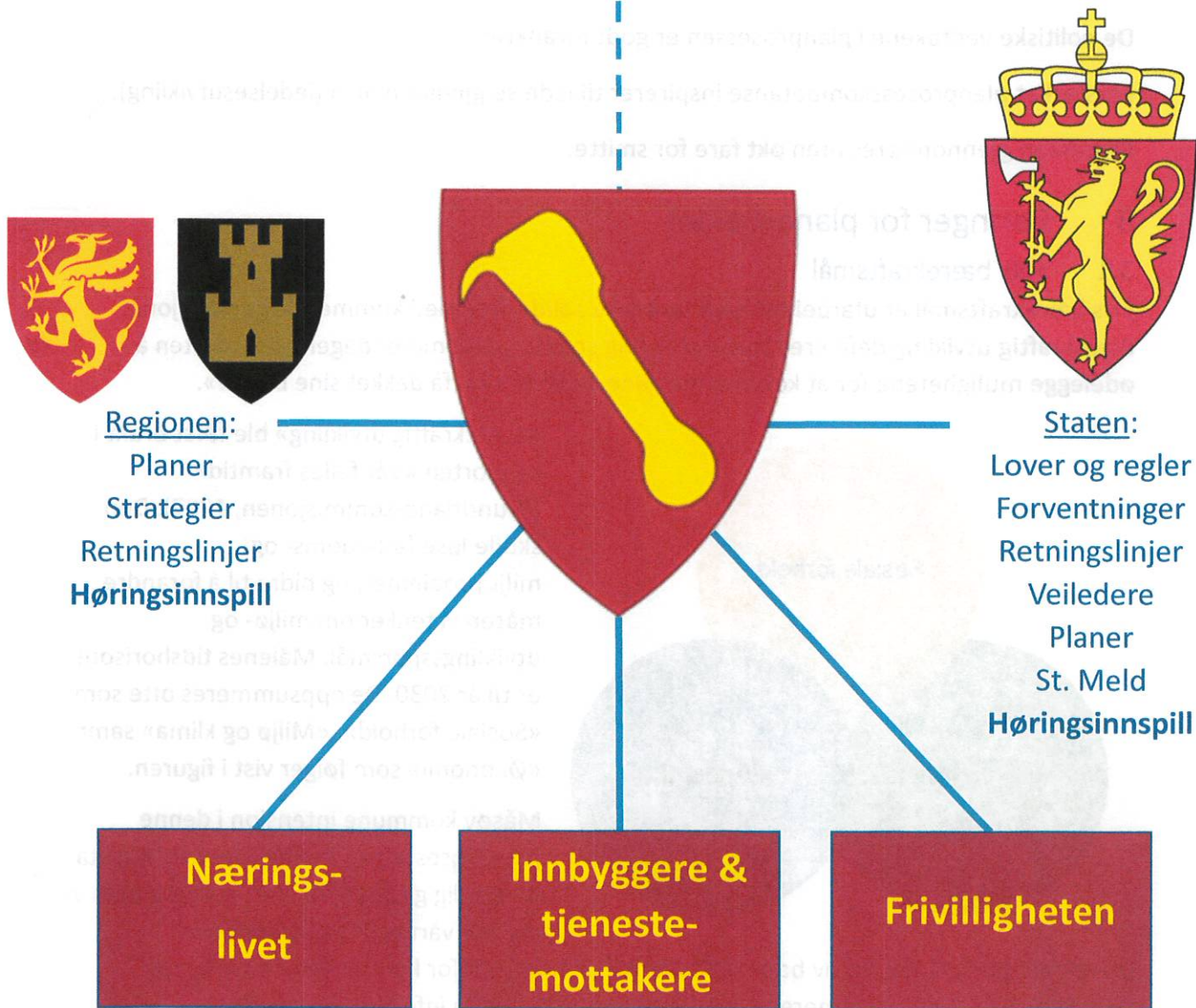
Kommuneplanens samfunnsdel utarbeides i kjølvannet av utbruddet av Coronaviruset. Planen er innrettet for å få økonomisk aktivitet og tjenester opp igjen, etter at krisen har rådet en periode.

FNs bærekraftsmål legges til grunn for planprosessen - Måsøys plass i «den store verden» inngår i planprogrammet. Nasjonale og regionale hensyn veier også tungt. Til sist, men ikke minst, samfunnsdelen må reflektere innspill fra lokale interessegrupper. Visjon, strategier og prioriteter skal med andre ord balanseres mellom mange interesser, og samtidig stake ut en god kurs for Måsøy. Medvirkning som ivaretar offentlige høringer, innspill og samskaping, er dermed avgjørende for kommuneplanens kvalitet og forankring.

På neste side illustreres sammenhengen mellom FN's bærekraftsmål, staten, regionen og interessegrupper og Måsøy kommunes kommuneplan.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Lokal medvirkning og høringsinnspill

2. Målsettinger med planarbeidet

2.1 Samfunnsdelens effektmål

Planen bygger på en korrekt forståelse av de mest relevante utviklingstrekkene.

Samfunnsdelen er tydelig på visjon, målbilde, strategier og satsinger.

Arealstrategiene ivaretar både næring, folkehelse, samferdsel, stedsutvikling og klima.

Samfunnsdelen blir en god overbygning for kommunens samlede planverk.

Samfunnsdelen fungerer som grunnlag for økonomiplanen.

2.2 Prosessmål for planarbeidet

Planprosessen er den viktigste arenaen for overordnede diskusjoner om Måsøys framtid.

Innbyggere, næringslivet og frivilligheten har vært delaktig i utforming av kommuneplanen.

Samfunnsdelen bygger på god dialog med og innspill fra andre myndigheter.

De politiske vedtakene i planprosessen er godt forankret.

Forsterket planprosesskompetanse inspirerer til ledelse gjennom plan (ledelsesutvikling).

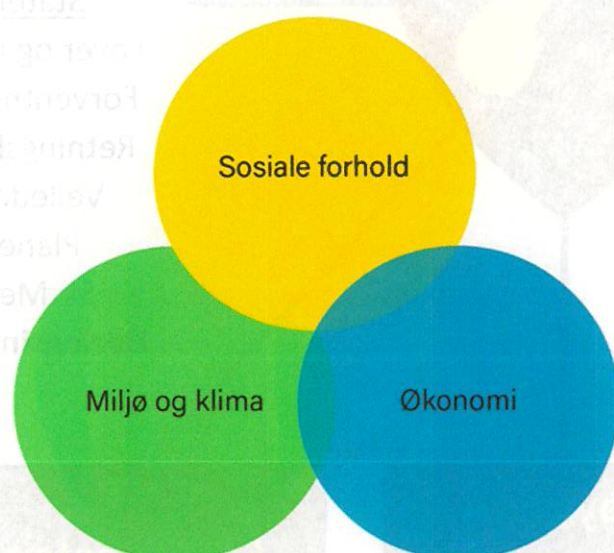
Prosessen gjennomføres uten økt fare for smitte.

3. Føringer for planarbeidet

3.1 FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er utarbeidet med tanke på solidaritet med kommende generasjoner.

Bærekraftig utvikling defineres som «utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov».

«Bærekraftig utvikling» ble først brukt i rapporten «Vår felles framtid» (Brundtland-kommisjonen, 1987). Den skulle løse fattigdoms- og miljøproblemer, og bidra til å forandre måten vi tenker om miljø- og utviklingsspørsmål. Målenes tidshorisont er til år 2030. De oppsummeres ofte som «Sosiale forhold», «Miljø og klima» samt «Økonomi» som følger vist i figuren.

Måsøy kommune intensjon i denne planprosessen er å aktualisere og ivareta en tjenlig global utvikling, samtidig som vi styrker vårt eget lokalsamfunns

bærekraft (pkt. 4). En del av bærekraftsutviklingen er utenfor kommunens ansvars- og myndighetsområde, og generelle handlingsrom. Utfyllende informasjon om FNs bærekraftsmål er tilgjengelig i vedlegg B (lenke).

3.2 Statlige forventninger, retningslinjer samt veiledere

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023

Følgende utfordringer legges til grunn av Regjeringen:

- Et bærekraftig velferdssamfunn.
- Et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og forsvarlig ressursforvaltning.
- Et sosialt bærekraftig samfunn.
- Et trygt samfunn for alle.

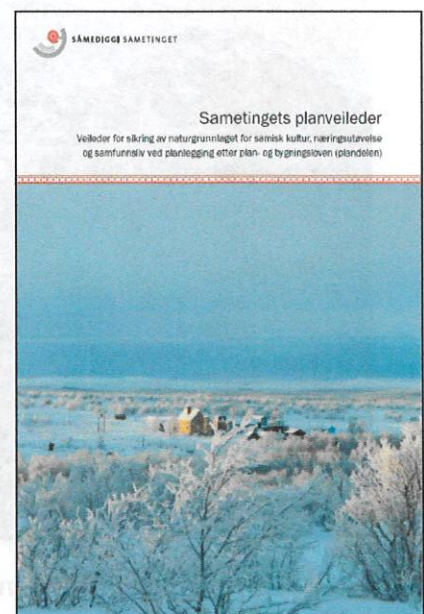
Planprogrammet tar hensyn til forventningene. Det er også tatt hensyn til en omfattende liste statlige og rikspolitiske retningslinjer, se Vedlegg C.

Status for interkommunalt samarbeid i Troms og Finnmark (NIVI Rapport 2019:4)

Statlige myndigheter har uttrykt et tydelig ønske om at kommunene videreutvikler interkommunalt samarbeid. Måsøy kommune har 19 registrerte samarbeidsordninger. Muligheter for ytterligere samarbeid er en del av vurderingene for samfunnsdelen.

Veiledning i planlegging og medvirkning

For barn og unge er det flere aktuelle veiledere og anerkjente metoder. I tillegg til medvirkning i sin alminnelighet, vektlegger Måsøy kommune mulighetene innenfor smart spesialisering samt Sametingets planveileder. Samisk næring og kultur har en stor plass i Måsøy. Kommunen ser de samiske, sjøsamiske og kvenske særegenhetene under ett.

Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder for smart spesialisering som metode for næringsutvikling bygger på EUs mangeårige erfaringer med feilslåtte og vellykkede næringsssatsinger.

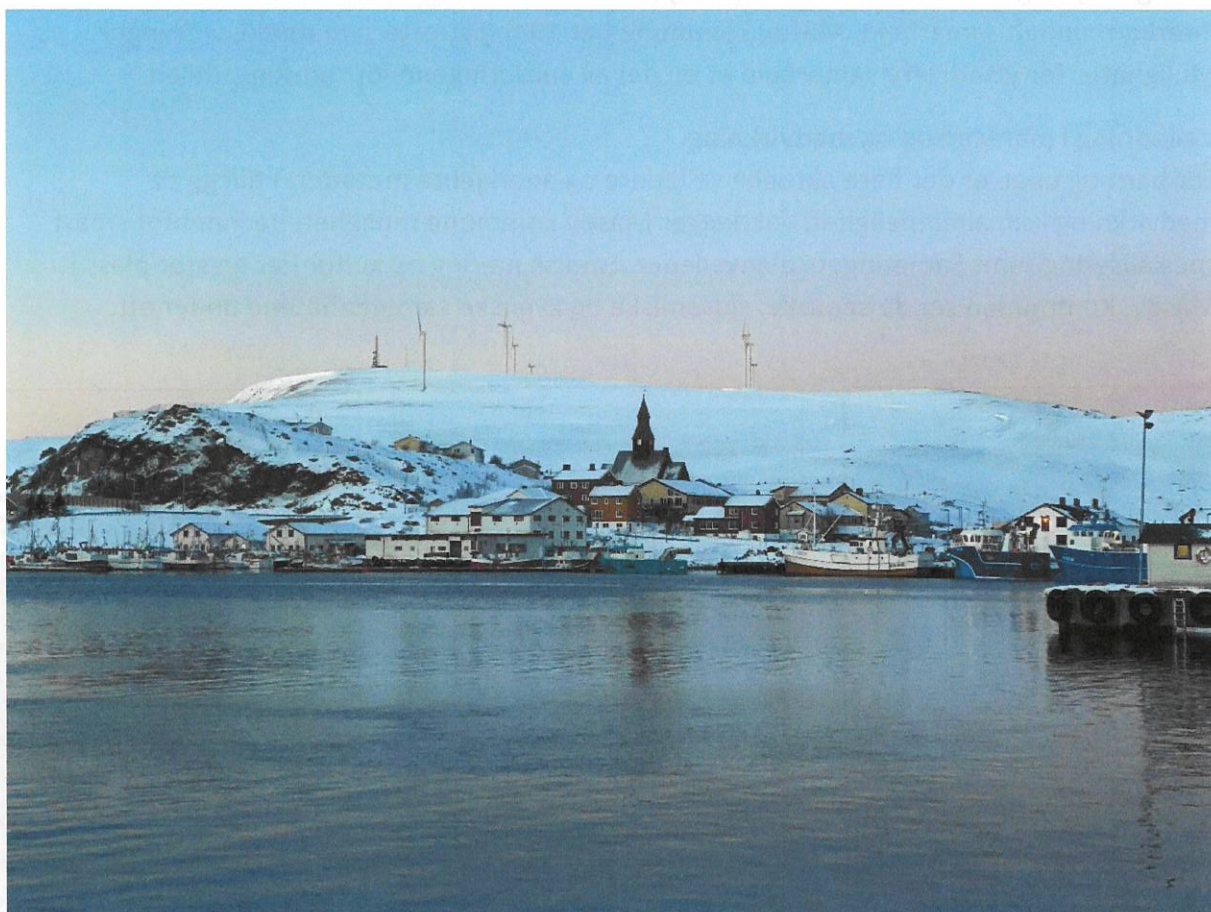

3.3 Regionale føringer

Troms og Finnmark fylkeskommunes planstruktur er i støpeskjeen. Følgende regionale planer gjelder, er relevante for Måsøy kommune og legges til grunn:

- Regional vindkraftplan for Finnmark 2013-2025
- Regional plan for kompetanse i Finnmark 2016-2028
- Regional plan for Finnmark vannregion 2016-2021
- Regional plan for kulturminner og kulturmiljø i Finnmark 2017-2027
- Regional transportplan for Finnmark 2018-2028

Måsøy kommune følger den regionale planutviklingen i utredningsperioden.

Utsnitt av Havøysund med Havøygavlen vindpark i bakgrunnen.

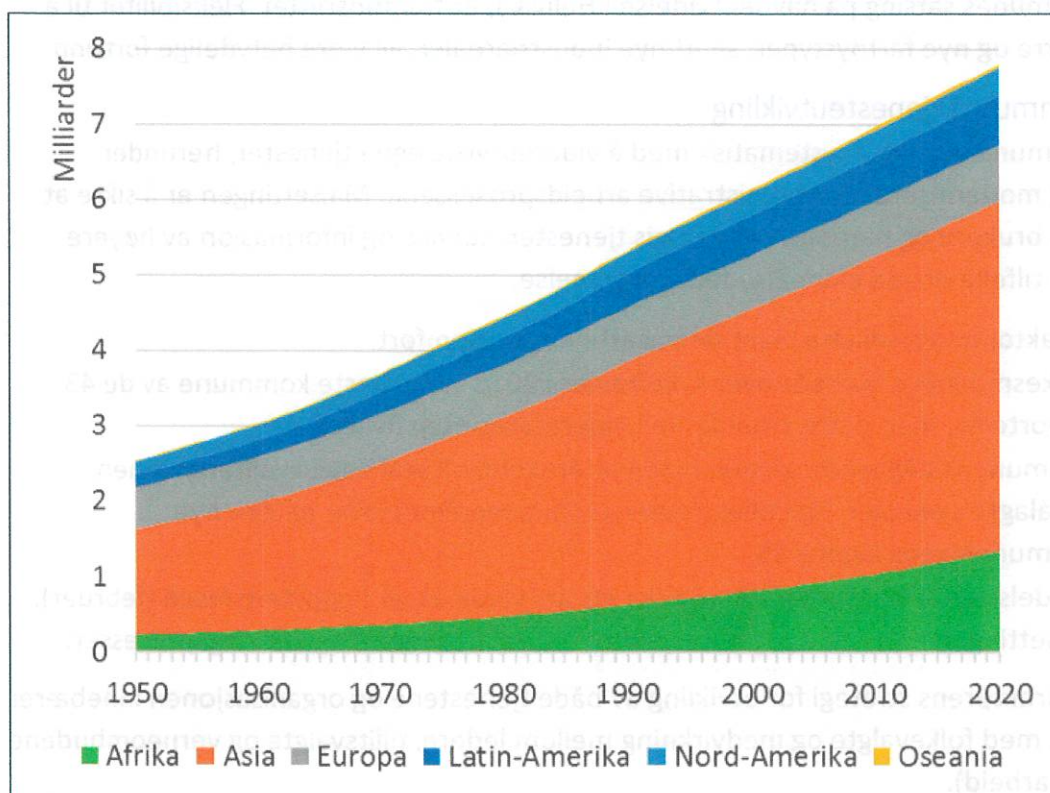
Foto: Renee Beate Andersen, Måsøy kommune.

4. Måsøy kommunes ståsted i et overordnet, langsiktig perspektiv

4.1 Det demografiske paradokset

Folketallet synker og befolkningen eldes i distriktene. Selv i enkelte mellomstore byer øker ikke folketallet. Samfunns- og næringsutviklingen hemmes av at flyttestrømmen går feil vei. Dette står i kontrast til høy verdiskapning i mange distriktskommuner, deriblant Måsøy. Vekstambisjoner innen sjømat kan bli vanskelig å realisere hvis de unge fortsetter å søke seg vekk fra lokalsamfunnene langs kysten. Kommuner, samfunn og næringer ender opp med en stadig sterkere, kostbar og usunn konkurranse om kompetanse og arbeidskraft.

Situasjonen i distrikts-Norge er motsatt av den globale befolkningsutviklingen. I planperioden 2021-2032 forventer FN en befolkningsvekst på ca 0,7 – 0,8 milliarder mennesker globalt, samtidig som Måsøys befolkning forventes redusert med cirka 150 personer. Den nasjonale politikken for arbeidsinnvandring bør re-innrettes for at behovet for arbeidskraft og ønsket om befolkningsvekst i hele landet kan innfris. EU, EØS og Storbritannia er sannsynligvis ikke nok som rekrutteringsgrunnlag – deler av arbeidskraften må hentes fra andre verdensdeler.

Befolkningsutviklingen i verden fra 1950, etter verdensdel. Gjennom hele perioden har Asia vært den mest folkerike verdensdelen, med flere innbyggere enn alle de andre verdensdelene til sammen. Kilde: World Population Prospects 2019, United Nations Population Division.

Kunnskapsgrunnlaget viser at forhold som lokal samfunnsattraktivitet og boligutvikling, kan være vel så viktig som arbeidsplasser. En husstand velger det bostedet som passer best for den etter en totalvurdering. Næringsutvikling og økt sysselsetting er alltid viktig, men bør kompletteres med nytenkning innen lokal samfunnsattraktivitet.

4.2 Overordnede forhold som berører sjømatnæringen

Den globale befolkningsveksten og trusler mot deler av den landbaserte matproduksjonen gjør at sjømat vil bli enda mer etterspurt. Middelklassene vokser i mange folkerike land, og med de etterspørselen etter sjømat av høy kvalitet. Det kan sette Måsøy i en heldig situasjon. Måsøys nøkkelressurs – de marine ressursene – er ikke statiske. Fiskebestander varierer i størrelse og migrerer, både som følge av klimaendringer, feilbeskatning og andre forhold. Torskens nærhet til land har stor betydning for flåten av små fiskefartøyer som ror fra kommunen. Kongekrabbe og snøkrabbe påvirker også grunnlaget, både som uønskede arter og som råstoff av høy verdi. Makroalger (tang, tare etc) er gjenstand for industriell matproduksjon. Også dyreplankton (røddåte, calanus) beskattes nå kommersielt. Oppdrettsnæringen utvikler seg med nye arter, samt havbasert og landbasert oppdrett. Markedet for fisk er også i stadig utvikling, noe vi har sett under Coronapandemien. Vi forsøker ikke å gi et presist bilde av fremtiden her, men kan slå fast at næringen kommer til å utvikle seg. Måsøy må ta høyde for det.

Usikkerhet om fremtiden kombinert med nye og store muligheter innen sjømat, bekrefter at Måsøy kommunes satsing på havneutvidelse i Hallvika, er framtidsrettet. Fleksibilitet til å betjene større og nye fartøystyper, samt nye industriarealer, vil være betydelige fortrinn.

4.3 Kommunal tjenesteutvikling

Måsøy kommune arbeider systematisk med å videreutvikle egne tjenester, herunder forbedre og modernisere de administrative arbeidsprosessene. Målsettingen er å sikre at innbyggere, brukere og næringslivet kan gis tjenester, service og informasjon av høyere kvalitet enn tilfelle er ved planperiodens begynnelse.

- 10-faktor undersøkelse blant de ansatte er gjennomført.
- I Fylkesmannens oversikt over sykefravær i 2018 var vi beste kommune av de 43 rapporterte, men dette arbeidet må videreføres uten hvileskjær.
- Kommunens pågående satsing innen internkontroll skal heve kvaliteten innen lovpålagte tjenester, og i tillegg være et framoverlent tilsvar på den nye kommunelovens kapitel 25.
- Et ledelsesutviklingsprogram av cirka ett års varighet, er i oppstartsfasen (februar). Målsettingen er å ruste organisasjonen for prosessledelse og endringsprosesser.

Kommunedirektørens strategi for utvikling av både tjenestene og organisasjonen innebærer god kontakt med folkevalgte og medvirkning mellom ledere, tillitsvalgte og verneombudene (3-partssamarbeid).

Utviklingene må tas stegvis over flere år. Eksempelvis; digitalisering er et vesentlig forbedringsområde som det tar flere år å forbedre til gjennomsnittsnivået i Norge.

4.4 Kommunal økonomi

Den kommunale økonomien er i god forfatning, men sårbar. Netto driftsresultat (havbruksfondet holdt utenfor) har hatt en ujevn men samlet sett positiv utvikling de siste årene. Renteesponert langsiktig lånegjeld har økt noe. Både disposisjonsfondet i prosent av brutto driftsinntekter og de fleste øvrige nøkkeltall er bedre enn gjennomsnitt for Troms og

Finnmark og landet utenom Oslo. Investeringsnivået har vært lavt de fire siste årene. Kommunen har handlingsrom for å realisere utviklingsprosjekter i årene som kommer.

4.5 Kommunal kompetanse

Kunnskapsgrunnlaget avdekket at rekruttering av nye medarbeidere til kommunen og Måsøysamfunnet er en utfordring. Det må arbeides planmessig med de grunnleggende faktorene (samfunnets attraktivitet) som påvirker søkerne. Arbeidsvilkår, boligtilbud og rekrutteringsprosesser er viktige forhold – men livet utenom jobb teller også mye.

Måsøyskolen mangler formell lærerkompetanse på en del alderstrinn. Avgangskarakterene etter 10. klasse er under landsgjennomsnittet. Elevtrivselen er målt til å være litt lavere enn for landet som helhet. Frafallet fra VGS er bekymringsverdig. Den minoritetsspråklige utfordring i Måsøyskolen bekrefter også at grunnskolekompetansen bør styrkes. Kommunen har nylig vist evne til å skape nye bemanningsløsninger innen sykepleie. Bemanningen og vurderingen av tjenestene (SSB statistikk) er bedre i helse og omsorg enn i oppvekst.

Et viktig spørsmål er om kommunen må styrke HR-ORG kompetansen for kunne stå i høy turnover og et fortsatt krevende arbeidsmarked?

4.6 Bærekraftsvurdering

Hensikten med bærekraftsvurderingen er å styrke forståelsen av sammenhengen mellom lokale og globale forhold. Vurderingen identifiserer noen mulige nye tiltak for å styrke både global og lokal bærekraft. Vurderingen er delvis hentet fra det politiske verksted for samfunnsdelen, dels et resultat av administrasjonens utredninger. Bærekraft defineres som *utvikling som imøtekommer behovene til dagens generasjon uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov.*

Sosiale forhold

Måsøy har lavinntektsfamilier. Barn og unge skal ha gode oppvekstvilkår og muligheter, uavhengig av husstandenes inntekter. Det er sammenhenger mellom sosialt ståsted, helse, utdanning og andre valg i livet.

Det er behov for lavterskel fritidstilbud for alle aldersgrupper.

Kommunen gjenopptar arbeidet med en frivillighetsentral eller tilsvarende konsept som kan aktivisere og sosialisere folk, sørge for gjenbruk, utlån av utstyr mm.

Måsøy kan ta imot flere innbyggere fra alle verdensdeler.

Måsøy sørger for store mengder sjømat til verden. Reindriftsnæringen produserer reinkjøtt. Folk flest høster store mengder lokal mat (vilt, fisk, bær mm) på fritiden.

Måsøy kan nå 100 millioner måltider sjømat/år ved å legge bedre til rette for tradisjonelle fiskerier, bærekraftig havbruk og annen framtidrettet sjømatproduksjon.

Måsøy har gode lokale helsetjenester (primærhelsetjenester). Befolkningen har adgang til infrastruktur og annen tilrettelegging for forebygging av helseutfordringer gjennom idrett og friluftsliv.

Kartlegging av helsetilstanden mangler.

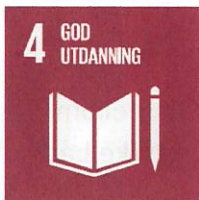
Tverrfaglig innsats, nye metoder og virkemidler innen mental helse, ikke minst forebygge ensomhet og psykiske plager hos de unge (kvinner spesielt).

Arealstrategiene kan fremme god helse og deltakelse i samfunnet gjennom utformingen av et universelt utformet sentrum med få terskler og fysiske barrierer.

Deler av de lokale helseleveransene, for eksempel, psykologtjenester, kan vurderes gjennomført i samarbeid med andre kommuner.

Helse- og omsorgstjenestene må tilpasses aldersutviklingen med flere eldre personer.

Friluftsliv som forebygging av unødvendig uhelse.

Flere og flere bransjer og jobber forbindes med høyere utdanning og avansert teknologi. Det finnes knapt en bransje som klarer seg uten innslag av fremmedspråk (engelsk), digital teknologi, sertifiseringer etc.

Måsøyskolen leverer alminnelige gode resultater. Skoleverket og næringslivet samarbeider om arbeidstrening. De unge må til andre steder og byer for å ta videregående utdanning. Vi har et kompetanseunderskudd.

Måsøy kommune arbeider for å videreutvikle det lokale LOSA tilbudet, og samarbeider med bedrifter om arbeidstrening.

Måsøy kommune skal prioritere integrering av minoritetsspråklige elever og samhandling med utenlandsfødte foreldre/foresatte.

Ungdomsfiske som virkemiddel i utdanning, arbeidstrening og yrkesvalg.

Biblioteket har en viktig rolle – kan bruken utvides?

Global og lokal bærekraft som tema i skole og barnehage.

Et likestilt arbeidsliv øker mulighetene for tilflytting og bosetting.

Flere jenter rekrutteres som fiskere.

Gutter motiveres til arbeid i kvinnedominerte yrker som helse og omsorg.

Kommunen skal opprettholde en god kjønnsbalanse i ledelsen.

Måsøys vannforsyning holder god standard. Vannforsyningen er viktig for næringslivet og folkehelsen.

Måsøy kommune må sikre vannreserver for økt etterspørsel til matproduksjon og andre formål.

Infrastrukturen vedlikeholdes og videreutvikles for å opprettholde vannkvaliteten og holde tritt med kravene.

Måsøy er et flerkulturelt (norsk, samisk, sjøsamisk og kvensk) samfunn, samt et internasjonalt samfunn.

Alle skal respekteres for sin opprinnelse og gis mulighet å beholde sin nasjonale identitet.

De nasjonale identitetene skal markeres og feires på nasjonaldager og ved andre passende anledninger.

Tilrettelegging for tredjespråks opplæring i skolen.

Måsøy kommune skal legge til rette for fortsatt reindrift i kommunen, og ta med reindriftnæringen i videreutvikling av reiseliv, lokalmatproduksjon etc

Miljø og klima

Havøygavlen vindmøllepark bidrar fornybar. I Nasjonal ramme for vindkraft (NVE, 2019) er områder i Måsøy utpekt for ytterligere satsing på vindkraft.

Måsøy kan utvide fornybar, både vindkraft, hydrogen og solenergi.

Stor-skala solenergi framstår som uprøvet i Troms og Finnmark.

Vindkraft og solkraft aktualiserer batterilagring av elektrisk kraft, og derigjennom sikrere kontinuerlige energileveranser. Lagring gjennom lokal produksjon av hydrogen er også en mulighet. Måsøy kommune tar gjerne rollen som testarena for storskala energilagring.

Havøysund mangler hurtigludere for elektriske kjøretøy. Dette er uheldig for klimaet, og kan bli en ulempe også for reiselivsnæringen.

Havnen forberedes på økende etterspørsel etter landstrøm, samt lading av hybridfartøyer og helelektriske/hydrogendrevne fartøyer. Ca 80% av klimautslippene som er kreditert Måsøy, gjelder maritim/marin sektor.

Fornybar i Måsøy sees i sammenheng med utbygging i Hallvika og/eller Gurihola.

Elektrifisering og/eller hydrogenisering av sjarkflåten som ror fra kommunens havner, samt servicefartøy i havbruksnæringen.

Turistfiske med ren energi for turister som etterspør klimavennlige løsninger, og kan ha overføringsverdi til småbåtflåten ellers.

I Havøysund skal det legges til rette for gange, spark, ski og sykling som hverdagstransport.

Havøysund er et kompakt sentrum med kort avstand mellom boliger, arbeidsplasser, handel, kultur og offentlige kontorer. Kommunen tilbyr sentrumsnære boligtomter.

Måsøy kommune ligger innenfor et område hvor det forventes mer og mer intens nedbør, flomvannføringen, overvann og stormflonivået som vil påvirke natur og samfunn på kort og lang sikt (NVE, 24. april 2020).

Kommunen vurderer elektriske kjøretøyer/maskiner for kommunal drift.

Klima- og transportvennlig løsning for uttak, transport, bruk og gjenbruk av mineralressurser (byggeråstoff).

Klimavennlige transportløsninger for hele samfunnet, inkludert reiselivet.

Kommunen skal gjennom kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og andre planer tilpasse utbygginger og infrastruktur til de ventede klimaendringene.

Helhetlig ROS og beredskapsplanverket for samfunnssikkerhet skal oppdateres regelmessig for å reflektere rådende og framtidig klima.

Klimatilpasningen skal ta hensyn til helhetlig ROS og bidra til å redusere risikoen for hendelser, ulykker og katastrofer

Livet under vann er grunnlaget for Måsøys næringsliv. Den blå åkeren må brukes på en bærekraftig måte.

Kunnskapsbasert kystzoneplanlegging må sikre at tradisjonelle fiskerier ikke fortrenses av oppdrett og innovativ sjømatproduksjon.

Tilrettelegging for at marine/maritime aktører kan opptre miljøvennlig.

Havnen sørger for gode avfallsløsninger.

Strandrydding gjennomføres for å redusere forekomsten av plast i sjøen.

Vi skal ta godt vare på ferskvannsressursene i kommunen.

Rutiner for alle typer avfall, deponering, gjenvinning og rydding.

Utmarksbeite er i utgangspunktet god ressursutnyttelse.

Gode vilkår for reindriften opprettholdes. Reindriften har både en næringspolitisk produksjonsverdi og en samepolitisk kulturverdi.

Jordvern som tilrettelegging for framtidig arktisk landbruk.

Naturmangfold vektlegges i arealdisponering og landskapspleie.

Bevare vilkårene for jakt, fiske og bærplukking, og naturen som en arena for fritid og reiselivsaktiviteter.

Styrke bevissthet om sammenhengen naturmangfold, landbruk og kulturlandskap.

Høtten barnehage inviteres til å starte humle-/biehotell (pollinerende insekter).

Bevisstgjøring om betydningen av forbruk i skoleundervisning.

Muligheter for bruksentral, gjenbruk og utlån.

Kommunen som forbilde i lokalsamfunnet.

Økonomi

Sjømat, reiseliv og havnebasert industri går godt i Måsøy.

Det er sannsynlig at petrouitbyggingen i Barentshavet vil fortsette, også etter Johan Castberg. Nærhet til Hammerfest og leverandørklyngen er et fortrinn.

Næringslivet kan ta posisjoner i leverandørindustrien til petroleumsnæringen.

Sjømatnæringen er i en positiv utvikling, men det utelukkes ikke at det kan oppstå interessekonflikter mellom tradisjonelle fiskerier og oppdrett.

Fisketurismen er en utviklingsmulighet for kommunen, men må ikke undergrave ressursgrunnlaget for de tradisjonelle fiskeriene.

Måsøy næring og havn KF skal styrkes med mer næringskompetanse for å kunne støtte gründere og etableringsprosesser.

Spille videre på jordbruksforetak og matproduksjon basert på ressurser på land.

Utnytte den gode utviklingen som er skapt på Rolvsøy.

Undersøke markedet for et kontorhotell (felleskap) i Havøysund.

Satsingen innen infrastruktur i Hallvika (molo, havn, industriareal) og eventuelt Gurihola kan bidra til økt sysselsetting og matproduksjon.

Infrastruktur for lading av fartøyer med elektrisk drivlinje, samt hydrogen for maritim sektor.

Nytt næringsareal i hele kommunen gjennom arealplanlegging.

All ny infrastruktur tilpasses klimaendringene med stigende havnivå og ekstremvær.

Lager utleiebygg for næringsliv og innbyggere.

Sikre tilgangen på kortreste byggeråstoff til videreutvikling av infrastruktur.

Av overordnet betydning hele planperioden fordi bærekraft og attraktivitet for bostedsvalg og tilflytting hører sammen.

Et mer velfungerende boligmarked er et premiss for vekst – se eget pkt.

Planverket for samfunnssikkerhet og beredskap må rulleres, blant annet for å reflektere erfaringene gjort under coronapandemien.

Kan Måsøy rekruttere flere europeiske tilflyttere?

Måsøy er i gang med å registrere barnetråkk.

Ivareta kulturminnene og bruke de i aktiviteter og reiselivet.

Videreutvikle samfunnets kulturelle kvaliteter, herunder VM i kveitefisking.

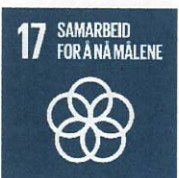
Frivilligheten kan stimuleres til større innsats for samfunnet.

Vi kan skape flere sosiale møteplasser.

Universell utforming i bred forstand.

Lære av andre lokalsamfunn (f.eks. Lofoten).

Samarbeid

Samarbeid og samskaping står sentralt i all samfunnsutvikling og innovasjon.

Et videreutviklet interkommunalt samarbeid kan løfte tjenestekvaliteten. Måsøy har 19 pågående samarbeidsløsninger i Fylkesmannen oversikt.

Samarbeid mellom kommunen, Finnmark Kraft, marine/maritime næringer om produksjon lagring og distribusjon av fornybar energi.

Samarbeid mellom kommune, andre myndigheter, næringslivet og frivilligheten.

Bidra til økt samarbeid internt i næringslivet – klyngementalitet.

Dialogen internt i lokalsamfunnet kan formaliseres og forsterkes. For eksempel; i en kommune uten næringsforening er det viktig med oppbyggende kontakt og jevnlig møter.

Samarbeid er et godt omdømmetema.

4.7 Smarte spesialiseringsstrategier (S3) i Måsøy – beslektede muligheter

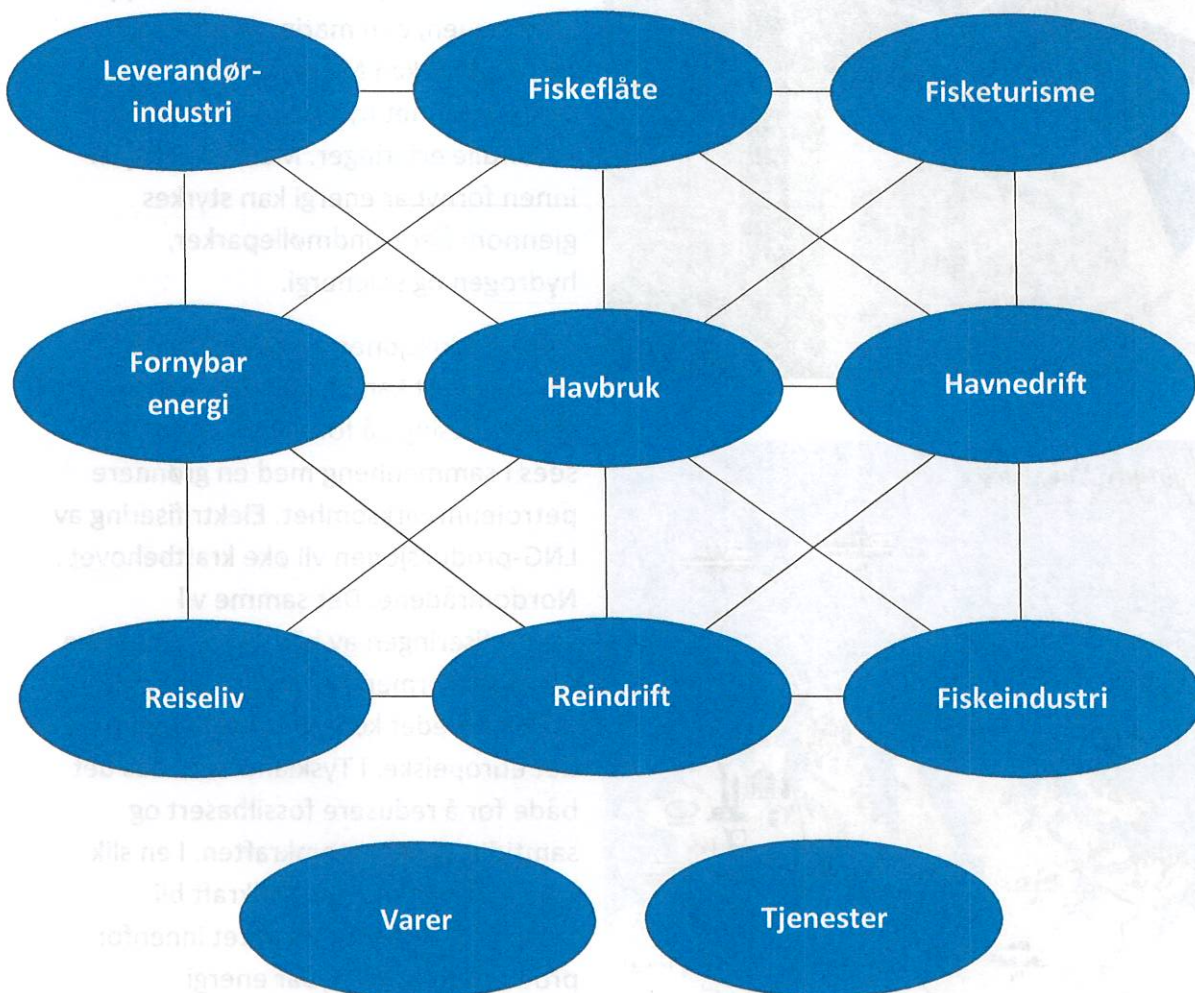
S3 bygger på erfaringer fra EU om videreutvikling av næringslivet.

Strategier for smart spesialisering skal fremme fornying og omstilling ved å styrke utviklingen på de næringsområdene der regionen effektivt kan koble ressurser og kompetansefortrinn med markedspotensialer. Kilde: KMDs veileder.

Videreutvikling av næringslivet gjennom *diversifisering*; skape nye bein å stå på, bør skje med fundament i eksisterende kompetanse, infrastruktur, markedsadgang og andre fortrinn. *Beslektede muligheter* står sentral. Regjeringens veiledningseksempel er en region med sjømat og IT-næring, som begynner å samarbeide og derigjennom åpner nye markeder.

S3 innebærer å bearbeide nye næringsmuligheter gjennom såkalte *entreprenørielle oppdagelsesprosesser (EDP)*. Det er nødvendig å samarbeide næringslivet og kunnskapsmiljøer om S3 og EDP, og med fordel også nabokommuner.

Måsøy kommunes næringslivs beslektede muligheter (pilotfigur):

Finnmark fylkeskommune bygget sin regionale innovasjonsstrategi (juni 2019) på smart spesialisering, før sammenslåingen med Troms. Den nye fylket opplyser på nettsidene at *Troms og Finnmark fylkeskommune vil benytte smart spesialisering som metode for regional*

næringsutvikling. Sitat slutt. Illustrasjonene nedenfor viser at sammenhengen mellom fornybar og større næringer i Finnmark er under modning på regionalt nivå.

S3 scenario 1. Måsøy kommunes vurdering er at beslektede muligheter innen fornybar energi, marin og maritim virksomhet samt fisketurisme framstår som klimaorienterte og framtidsrettede. Måsøys klimautslipp kommer fra en nødvendig og ønsket tilstedeværelse av fiskebåter, servicefartøyer, fraktfartøyer og turistfartøyer. Disse fartøytypene er under videreutvikling og testing for fossilfrie drivlinjer, både elektrisk og hydrogen.

Ved å ta tak i kjernen av klimautslippene i kommunen, den marine/maritime aktiviteten, kan Måsøy tilføre storsamfunnet nye konsepter og verdifulle erfaringer. Måsøys posisjon innen fornybar energi kan styrkes gjennom flere vindmølleparker, hydrogen og solenergi.

LNG-produksjonen på Melkøya i Hammerfest kan bli elektrifisert. En større satsing på fornybar i Måsøy kan sees i sammenheng med en grønnere petroleumsvirksomhet. Elektrifisering av LNG-produksjonen vil øke kraftbehovet i Nordområdene. Det samme vil elektrifiseringen av biler og innen andre transportformer. Samtidig, det norske kraftmarkedet kommer stadig nærmere det europeiske. I Tyskland arbeides det både for å redusere fossilbasert og samtidig utvikle atomkraften. I en slik kontekst kan økt norsk elkraft bli etterspurt. Måsøys identitet innenfor produksjon av fornybar energi aktualiseres gjennom nasjonal politikk og ønsket om nye arbeidsplasser også etter at petroleumssressursene er utvunnet.

S3 scenario 2. Potensialet for foredling av sjømat er ikke godt nok utnyttet. Det langes enorme mengder villfisk her. Lokal videreforedling kan gi nye arbeidsplasser. Sitatet nedenfor er fra High Level Panel for a Sustainable Ocean Economy:

Under optimistic projections regarding alternative mariculture feed innovations and uptake, the ocean could supply over six times more food than it does today (364 million metric tons of animal protein). This represents more than two-thirds of the edible meat that the FAO estimates will be needed to feed the future global population.

I tillegg til volumøkninger er også nye arter, makroalger samt nye oppdrettskonsepter aktuelle for å øke sjømatproduksjonen. Slike ambisjoner kan inspirere investorer til å investere i foredling der sjømaten høstes.

S3 scenario 3. Reiselivet i Måsøy bygger i stor grad på at vi er et av verdens beste områder for sportsfiske med stang i hav og sjø. Sesongen er ca. seks måneder fordi de små fartøyene og er både upraktiske og usikre i deler av vinterhalvåret. Usikkerhet rundt åpen FV 889 er også en usikkerhetsfaktor. Visse arter, herunder kveite, bidrar til at Måsøy gradvis blir bedre kjent som sportsfiskearena. Et riktig innrettet markedsføringsarbeid kan gi volumøkning. Denne næringen kan neppe videreutvikles uten et utstrakt samarbeid mellom kommune, havn, overnattings- og serveringsbransjen samt aktørene som leier ut fartøyer.

S3 scenario 4. Næringsutvikling og innovasjon i grensesnittet mellom reindriften, arktisk landbruk, lokalmatproduksjon, samisk og annet håndtverk, samt reiselivet. Måsøy kommune er vertskap for noen relativt nye etableringer i disse næringene. Større posisjoner kan tas i framtiden. Initiativer på dette området kan få betydning spesielt for de mest landlige delene av kommunen (Snefjordområdet, Rolvsøy, Ingøy og Måsøy).

4.8 Sterke sider, sårbarheter, muligheter og trusler (SWOT)

Sterke sider

Store naturressurser – nært råstoffet.
Måsøy er en sterk sjømatkommune.
Industri for marine/maritime næringer.
God erfaring som vertskap for vindkraft.
Samarbeid mellom sjømatnæringen og skoleverket (ungdomsskolen og VGS).
Friluftsliv og sportsfiske – muligheter for både fastboende og tilreisende.
Hurtigruta, båtrotene til øyene samt Nasjonal turistveg.
Ett kommunesentrum – tydelig og kompakt.

Svake sider

Ensidig avhengig av småbåtflåte.
Næringsetat mangler.
Kommunal tjenesteutvikling.
Boligmarkedet.
Folkehelsen.
ROS – samfunnssikkerheten.
Handelslekkasje.
Tungvint å reise til og fra.
Utfordringer med inkludering.
Mange sesongarbeidere.
Fraflytting og rekruttering av kompetanse.

Muligheter

Utbygging av molo, havn og industriområder.
Videreutvikle tjenester til marin/maritim næring, samt olje- og gass.
Innovativ sjømatnæring (makroalger, nye oppdrett, foredle nye produkter).
Utvide vindkraft med en-tre nye mølleparker, samt hydrogen og solenergi.
Videreforedle marint råstoff.
Videreutvikle reiselivet generelt og fisketurismen spesielt.
Boligbygging gjenopptas.
Interkommunalt samarbeid.
Satsing på lokale gründere og samskaping.
Newtonrom eller «fishlab» for de unge – inspirere til blå karrierer.

Trusler

Endringer i torskbestand eller andre viktige naturressurser.
Boligmassen selges til fritidsformål uten påfyll av nye boliger.
Kvotesalg og kvotegrunnlag for flåten.
Demografisk kollaps – elevtallet synker.
Mislykket integrering => segregering.
Filialisering av næringslivet.
Vinnerkulturen uteblir.
Avmaktsfølelse og omdømme eksternt.
Barn og unge faller gjennom.
Konkurransen om politisk oppmerksomhet, regionale utviklingsmidler og FOU ressurser.

5. Måsøys utfordringsbilde – en oppsummering

Måsøy kommune oppsummerer samfunnets og kommunens utfordringsbilde som følger:

Disse fire utfordringene er grunnleggende for Måsøy. Det innebærer at hvis de løses så kan samfunnet forvente økt sysselsetting, vekst og positiv utvikling. Utfordringene er alle forhold som det faktisk går an å gjøre noe med i samfunnsdelens virkeperiode.

6. Alternative utviklingsretninger

6.1 Attraktivitet

Attraktivitet dreier seg om målgruppene de tre B-er; befolkning, besøk og bedrifter.

Suksessrike distriktskommuner kjennetegnes ved:

- Attraktivitet skapes i samspill mellom kommune, næringsliv, frivillig sektor m.fl. Samspill om framtiden må bygges på tillit, som igjen kan være en funksjon av medvirkning og dialog.
- Arbeid med attraktivitet er tidkrevende og langsiktig, og passer bedre som et overordnet plantema enn som et enkeltstående vedtak.
- Kommunen må alltid kunne reagere raskt hvis nye muligheter oppstår – dette omtales også som «beredskap for flaks».
- Vekst i næringslivet kommer mest sannsynlig i de bransjene som kommunens næringsliv allerede er sterke i. Se kapitelet om Smarte spesialiseringsstrategier.
- Mangelfulle arealplaner og byggesaksbehandling kan være et hinder for private investeringer. Det er viktig å fornye bygningsmasse (boliger, næringsbygg) løpende

Kilde: *Suksessrike distriktskommuner anno 2018, Telemarksforskning TF-442/2018.*

6.2 Voksne skal gjøre det som er best for barn og unge

Tilrettelegging for gode oppvekstvilkår for barn og unge skal ha gjennomgående høy prioritet i alle typer planer. Barns sosiale forhold og trygghet og inkludering i hverdagen er viktig. Vi kan ikke slippe utfordringene med mange minoritetsspråklige barn av syne en eneste dag. De har flyttet hit – vi kan bidra til at familiene får gode liv.

De unge i Måsøy er i en spesiell situasjon som ikke kan ta videregående utdanning hjemme. Videreutvikling av LOSA tilbudet og andre utdanningsløsninger er derfor viktig. Også samarbeidet mellom lokale arbeidsgivere og skoleverket om løsninger for yrkespraksis og arbeidstrening bør søkes videreutviklet.

Vi kan gjøre enda mer for at våre barn og unge oppdager mulighetene som følger av å være en del av vårt lokale næringsliv. Ordningen med ungdomsfiske er et godt eksempel.

6.3 Boligpolitikk – ett av våre tydeligste utviklingsområder

Kommuneplanens samfunnsdel forventes å utgjøre overbygning for Måsøy kommunes nye boligpolitiske plan. Intensjonen er å ta tak i kommunens boligutfordringer tidligst mulig, fordi boligsituasjonen allerede er en hemske for rekruttering til kommunen. Samfunnsdelen, arealdelen og en boligpolitisk plan kan besvare utfordringer som:

- Innfrielse av boligsosiale behov og kommunens plikter og rolle overfor de som er vanskeligstilt i boligmarkedet. Skape sammenheng mellom boliger, velferdspolitiske tiltak, helse og omsorg og barnevern.
- Lei- til-eie skal vurderes (nasjonale forventninger, side 29).
- Tilpasse boligmassen til aldersforskyvningen i samfunnet – flere seniorer skulle normalt tilsi etterspørsel etter sentrumsnære leiligheter.
- Dialog med befolkningen om boligbehov generelt og konkrete ønsker for nye boliger.
- Boliger til tilflyttere, herunder også et utleietilbud for «prøvebo».
- Modernisere og eventuelt redusere kommunalt, eid boligmasse.
- Vurdere nye boligkonsepter, som mikrohus, heltreboliger mv.
- Styrke samarbeid mellom kommune, utbyggere, næringsaktører og grunneiere.
- Øke kunnskapene om Husbanken og relevante virkemidler, samt andre mulige virkemiddelordninger.
- Redusere avgangen av helårsboliger til fritidsmarkedet.
- Areal til boligfelt og leilighetsprosjekter.
- Stimulere til privat boligbygging.
- Nye boligprosjekter i sammenheng med fortetting av Havøysund, og en helhetlig utvikling med flere myke trafikanter, grøntarealer, handel, kultur og tjenester.
- Muligheter og interesser for spredt boligbygging, der dette drives fram av utbyggere/privatpersoner med dedikerte interesser.

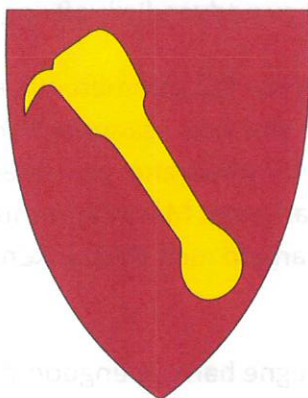
Planprosessen vil forventelig tilføre kommunen mer kunnskap om boligsituasjonen i hele Måsøysamfunnet. Planen kan i tillegg virke som dokumentasjon ved søknad om virkemidler.

7. Forslag til visjon, mål og satsingsområde 2021-2032

7.1 Visjon

Visjonen nedenfor er nært knyttet til begrepet bærekraft som er Plan- og bygningslovens overordnede målsetting. Visjonen reflekterer også samfunnsdelens forbindelse til FNs bærekraftsmål, og forståelsen av at bærekraft er en grenseoverskridende kvalitet. «Folk» reflekterer samfunnet og alle som bor og virker sammen i det. «Fisk» er naturressursgrunnlaget som Måsøy fullt og helt lener seg på.

Måsøy kommune - tar vare på folk og fisk

7.2 Hovedmål og satsingsområder

I prioritets rekkefølge:

Økt nærings-
aktivitet

Gode
tjenester

Attraktivt
lokalsamfunn

Næringsaktiviteten og kommersiell virksomhet er eksistensgrunnlaget vårt. Samfunnets størrelse, kvalitet og bærekraft svinger med næringsaktiviteten. Næringsaktiviteten er i øyeblikket god, og det er et mye bedre utgangspunkt for videreutvikling enn en sysselsettingskrise.

De kommunale tjenestene er et forbedringsområde i Måsøy. Innbyggerne våre fortjener trygghet og visshet om at vi gjør det beste oppnåelige for de. Gode tjenester er en bærebjelke i et lokalsamfunn, og spesielt i et lite lokalsamfunn hvor det private tilbudet er begrenset av markedets størrelse. Forbedrede tjenester vil påvirke måloppnåelsen i hele bredden av mål og tiltak i kommuneplanens samfunnsdel.

Måsøy kommune må konkurrere med store byer og arbeidsmarkeder om mennesker, de unge menneskene spesielt. Vi skal arbeide for å skape noen urbane kvaliteter i Havøysund. Samtidig skal vi arbeide målbevisst med bolyst og trivsel for å holde på de innbyggerne vi har, og rekruttere nye. I denne målsettingen ligger også en omdømmedimensjon – hvordan kommuniserer vi?

7.3 Satsingsområdene

Fem foreslåtte satsingsområder er utledet fra punkt 4-6 og presenteres i prioritert rekkefølge:

Infrastruktur for framtidens næringsliv. Mulighetene knyttet til Hallvika og Gurihola er avgjørende for Måsøys framtidsposisjon og vekst. Vi trenger mer næringsareal, skjermet fra storhavet og utenfor Havøysund sentrum. Vi må også legge til rette for sikker næringstransport gjennom tettstedet Havøysund. Nye tomter for næringsformål må følges opp på VAR-området, samt tilførsel av nødvendig kraft- og nettkapasitet.

Boliger. Boligmarkedet i kommunen har falt sammen. Vi vet for lite om innbyggernes og bedriftenes boligbehov. Nye boliger skal sees i sammenheng med utviklingen av et attraktivt kommunesenter og gode løsninger for seniorenne, personer med funksjonsnedsettelse og folk som er vanskeligstilt på boligmarkedet. Måsøy kommune skal evaluere sin mangeårige rolle som eier av utleieboliger. Samarbeid med Husbanken, lokalt næringslivet og frivillige organisasjoner er nødvendig.

Unge mennesker og familier. Våre egne barn og ungdommer skal gis gode forutsetninger for gode liv, og et innholdsrikt yrkesliv i Måsøy kommune. Skoleelevers tilbud både i skolehverdag og i fritiden skal forbedres. Dialog med foresatte er en del av et systematisk arbeid om de unge. Samtidig; Måsøysamfunnet skal ta godt vare på unge voksne mennesker og motivere de til å bli boende og finne gode liv i kommunen. Tilnærmingen vår skal være planmessig og langsiktig, samtidig som vi utnytter lavhengende frukter og vurderer gode enkeltforslag fra de unge selv, frivillige organisasjoner m. fl.

Fornybar energi. Se punktet om smarte spesialiseringsstrategier.

Leve godt – leve lenge. Kommunens tjenester og et aktivt, lokalt samarbeid skal øke trivselen, tryggheten og troen på Måsøy kommune som et godt sted å bo – for alle. For de eldste av oss skal dette satsingsområdet realisere Leve hele livet (Meld. St. 15 (2017-2018)), men satsingsområdet gjelder alle aldersgrupper.

7.4 Andre tema i samfunnsutviklingen

Andre tema i samfunnsutviklingen er tema som ikke er prioritert for videreutvikling, men som er forbundet med lovpålegg, behov og muligheter i samfunns- og tjenesteutviklingen.

- Samisk, sjøsamisk og kvensk kultur, samt ivaretagelse av innvandreres grunnleggende rettigheter og muligheter til å bevare sine opprinnelige identiteter.
- Hensyn til og muligheter knyttet til samiske næringsutøvelse.
- IKT, velferdsteknologi, bygg og anlegg, uteområder og transportløsninger skal utformes universelt, for å sikre bred, alminnelig deltakelse i samfunnet.
- Digitalisering av kommunale tjenester.
- Ivaretagelse av kulturminner, både norske, samiske og andre, herunder en bedre utnyttelse av de i forhold til lokalsamfunnets attraktivitet og reiselivsnæringen.

8. Gjennomgående perspektiver

8.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

Måsøy kommune har et krevende risikobilde, spesielt pga. ekstremvær. Kommunen må holde seg med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å holde kritiske viktige samfunnsfunksjoner gående til tross for langvarig isolasjon, både landverts og sjøverts. Under coronapandemien ble vår usentrale beliggenhet en egen form for trygghet. Erfaringene vi har gjort oss under pandemien og værmessig isolasjon vinteren 2020 blir verdifulle for det fortsatte arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

8.2 Folkehelse

Vi må innhente kunnskap om befolkningens helsesituasjon og innlede et systematisk arbeid for å redusere uhelse og fremme friluftsliv, fysisk aktivitet og sunn kost. Måsøy skal være et åpent og inkluderende samfunn, hvor deltakelse for de mest sårbare står sentralt. Dette gjelder både adgang til fysiske rom, ute som inne, arrangementer samt alminnelige varer og tjenester. Frivilligheten skal stimuleres til å bidra til aktivitet og deltakelse for alle.

8.3 Klimatilpasning og miljø

Klimaendringene påvirker oss på mange måter og innen flere sektorer. De angår samfunnssikkerhet, samferdsel, folkehelse, næringsutvikling innen flere bransjer, drikkevann, naturmangfoldet mm. Miljøet og naturmangfoldet er vesentlig for folks hverdagsopplevelse, næringslivet generelt og reiselivet spesielt. Vi skal unngå forsøpling og forurensning, samt fokusere på opprydding.

8.4 Samarbeid og samspill

Oppskriften til suksess ligger vel så mye i hvordan man arbeider med utvikling, som hvilke typer prosjekter og tiltak som velges ut for satsing. Samarbeid på tvers av kommunegrenser, med næringslivet, frivillige organisasjoner og offentlige instanser skaper ofte løsninger som skiller seg ut positivt.

8.5 Kommunens økonomi

Vi behøver store økonomiske ressurser for å gjennomføre planen. Gjennomføringen vil kreve både nøkternhet i driften og mot til å satse. Vi må bli enda flinkere å utnytte virkemiddelapparatet. Samfunnsdelen skal inneholde en oversikt over viktige ordninger.

9. Arealstrategi

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for arealdelen og arealplanleggingen generelt. Arealstrategiene fastsettes som en del av denne planprosessen. Strategiene tas med videre til det kommende arbeidet rullering av kommuneplanens arealplan.

9.1 Arealbruk og arealressurser pr 2020 (SSB)¹

Boligbebyggelse	0,38
Fritidsbebyggelse	0,43
Bebygd område for landbruk og fiske	0,07
Næring, offentlig og privat tjenesteyting	0,11
Undervisning og barnehage	0,04
Helse- og sosialinstitusjoner	0,01
Kultur og religiøse aktiviteter	0,02
Transport, telekommunikasjon og teknisk infrastruktur	1,43
Beredskapstjenester og Forsvaret	0,01
Grønne områder, idretts- og sportsområder	0,08
Uklassifisert bebyggelse og anlegg	0,05
Jordbruksareal	1,61
Skog	9,97
Åpen fastmark	884,21
Våtmark	15,21
Bart fjell, grus- og blokkmark	154,05
Varig snø, is og bre	0,00
Ferskvann	68,22
Uklassifisert ubebygd område	0,00

9.2 Overordnede forhold

Produksjon av fornybar energi krever areal og infrastruktur i områder som pr i dag ikke er arealplanmessig avsatt til slike formål.

Måsøy kommunes posisjon innen sjømatproduksjon og maritim virksomhet skal prioriteres og videreutvikles og areal settes av.

Havøysund videreutvikles som et kompakt og levende fiskevær og industristed med økende grad av bymessig preg.

Reindriftsnæringen skal fortsatt ha gode rammer.

Klimatilpasning skal gjennomføres, med særskilte hensyn til havstigning og kombinasjoner av ekstremflo og ekstremvær.

¹ SSB 09594: Arealbruk og arealressurser (km²), etter region, arealklasse, statistikkvariabel og år

9.3 Andre forhold

Sjøfronten i Havøysundet disponeres til næringsformål (fiskeriene, havbruksnæringen, reiselivet, transportnæringene og havnebasert industri). Det skal også legges til rette for småbåthavn, besøk, vannsport samt allmennhetens adgang til sjøen som aktivum i fritiden.

Hallvika videreutvikles med molo (jamfør Nasjonal transportplan 2018-2022), dypvannskai, mest mulig areal for ny industri samt lagring og distribusjon av fornybar energi. Hallvika skal kunne betjene større fartøyer og flere typer fartøyer enn dagens tilbud.

Havøysund skal ha *samordnede løsninger* for boligutvikling, transport, grøntareal, kultur, handel, næring, offentlige tjenester og sosiale møteplasser. Det skal settes av areal til trafiksikre løsninger og god adgang for personer med funksjonsnedsettelse.

Langtidsparkering av bobiler, campingvogner, båthengere, tilhengere, traktorer, maskiner, redskaper og store kjøretøyer skal lokaliseres utenfor sentrum.

Boligutvikling og nybygging skal primært skje sentralt i tettstedet Havøysund. De sentrale tomtene skal prioriteres til leilighetsbygg/lavblokk.

Vernet natur opprettholdes på dagens nivå.

Dyrka og dyrkbar mark skal bevares for jordbruksformål.

Adgang til viktige og kortreiste mineralressurser, herunder byggeråstoff, skal sikres.

Arealdelen skal ta hensyn til naturmangfoldet og vannforvaltning.

10. Utredningsbehov i planperioden

Gjennomføringen av kommunale tjenestene utredes i forbindelse med at kommunedirektørens nye internkontroll er ferdig innført. Arbeidet avsluttes høsten 2020.

Arealregnskap med tilhørende boligreserver, fritidsboliger, næringsareal, grøntareal utredes i forbindelse med kommuneplanens arealdel.

Lovpålagte utredninger innen samfunnsikkerhet, helsetilstand og påvirkningsfaktorer med videre vil bli utført senest ved rullering og utvikling av kommunedelplaner.

11. Prioriterte planbehov

Følgende, prioriterte planbehov er erkjent så langt i planprosessen:

- Kommunedelplan for oppvekst.
- Kommunedelplan for helse, omsorg og forebygging.

Begge planene skal bygge på den nye folkehelseoversikten. Det er allerede vedtatt at kommuneplanens arealdel skal rulleres. Alle sektorene i kommunens organisasjon er opptatt med planlegging i perioden 2020-2023. Planbehov på mellomlang sikt:

- Rullering av helhetlig ROS, samt kommunedelplan for samfunnsikkerheten.
- Revisjon av hovedplanen for vannforsyning.

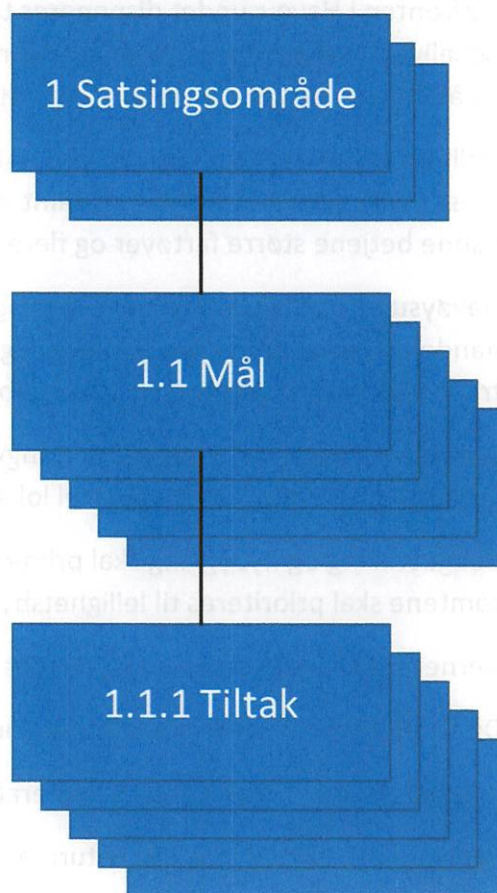
12. Sammenheng mellom samfunnsdelen og økonomiplanen

Ny samfunnsdel kan ta noe effekt allerede med virkning fra budsjett for 2021 og økonomiplan 2021-2024. Handlingsdelen er ett med økonomiplanen, jfr Kommune-lovens §11-4 *Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.*

Oppbyggingen av samfunnsdelen har betydning for planens anvendelighet i økonomiplanlegging. Utgangspunktet er et hierarki med *Visjon – Hovedmål - Satsingsområder – Mål – Tiltak.*

Sammenkoblingen mellom samfunnsdel og økonomiplan kan gjøres fra nivået satsingsområde og nedover som vist, med et nummersystem som kan brukes som referanse i økonomiplan, budsjett og årsberetning.

Samfunnsdelen skal kunne rulleres uten av nummersystemet må endres fra grunnen av.

13. Framdriftsplan og medvirkning

Planprogrammet bygger på innspill fra et politisk verksted som ble arrangert 10. mars 2020. Hensikten var at kommunestyret selv skulle utforme politikken fra grunnen av.

Hovedutvalgene behandler dokumentene før formannskapet (FS) og kommunestyret (KS) i samsvar med politisk møteplan.

Måned 2020 - 2021	02 20	03 20	04 20	05 20	06 20	07 20	08 20	09 20	10 19	11 20	12 20	01 21	02 21	03 21
Aktivitet														
Kunnskapsgrunnlag	OK													
Ledelsesseminarer	26.													
Politisk verksted om samfunnsutvikling		10.												
Planstrategi	X	X	X											
Innspillmøter etter behov og forespørsel				X	X	X	X	X	X					
Regionalt planforum			16.											
Behandle planprogram politisk			HU FS	7. KS			HU	15. 24.						
Offentlig høring av planprogram				X	X	X	X							
Utredninger og utarbeide planforslag								X	X	X	X			
Behandle planutkast politisk										FS	KS			
Høring av planutkast											X	X	X	
Endelig planvedtak													FS	KS

Måsøy kommune mottar innspill til planprogram og selve plandokumentet som følger:

- Offentlige høringsinnspill etter kunngjøring om oppstart av planprosess.
- Møter med næringslivet og frivillige organisasjoner.
- Møte med reindriftsaktører.
- Møter med barn i Høtten barnehage og Måsøyskolen – samarbeid mellom planleggere, oppvekstsektoren og FAU. Data fra barnetråkk, tegnekonkurranser og intervjuer. I tillegg; møte med unge voksne om oppvekst.
- Møte med bosatte innvandrere om integrering og rekruttering.
- Ungdomsrådet, eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse.
- Lavterskel, digital medvirkning – innspill via «knapp» på kommunens nettside.

Vedlegg A Utdrag fra Plan og bygningsloven

Utdrag fra fellesbestemmelsene i PBL

Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

Utdrag fra PBLs innledende bestemmelser

Oppgaver og hensyn i planlegging etter loven. Innenfor rammen av § 1-1 skal planer etter denne lov:

- a) sette mål for den fysiske, miljømessige, økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen i kommuner og regioner, avklare samfunnsmessige behov og oppgaver, og angi hvordan oppgavene kan løses
- b) sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet og vern av verdifulle landskap og kulturmiljøer
- c) sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv
- d) legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling
- e) legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljøer og gode oppvekst- og levekår i alle deler av landet
- f) fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet
- g) ta klimahensyn gjennom reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til forventede klimaendringer, herunder gjennom løsninger for energiforsyning, areal og transport
- h) fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv.
- i) legge til rette for helhetlig forvaltning av vannets kretsløp, med nødvendig infrastruktur.

Planleggingen skal fremme helhet ved at sektorer, oppgaver og interesser i et område ses i sammenheng gjennom samordning og samarbeid om oppgaveløsning mellom sektormyndigheter og mellom statlige, regionale og

kommunale organer, private organisasjoner og institusjoner, og allmennheten.

Planleggingen skal bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring og ikke være mer omfattende enn nødvendig.

Planer skal bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner og avtaler innenfor lovens virkeområde.

Vedtatte planer skal være et felles grunnlag for kommunal, regional, statlig og privat virksomhet i planområdet.

Kommunestyret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.

Utdrag fra PBL §11 om kommuneplan

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

Utdrag fra §11 om samfunnsdelen

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

Vedlegg B Lenker

Kunnskapsgrunnlag 2020

<https://www.masoy.kommune.no/kommunale-planer.35878.no.html>

Kommunal planstrategi

<https://www.masoy.kommune.no/index.php?id=234018>

Kommunal planstrategi skal revideres etter at ny kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt.

Utfyllende om FNs bærekraftsmål

<https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Vedlegg C Utvalgte nasjonale og regionale referansedokumenter

Lover, forskrifter og statlige planretningslinjer

- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om folkehelsearbeid samt Forskrift om oversikt over folkehelsearbeidet.
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven)
- Lov om kommunal beredskapslikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (Sivilbeskyttelsesloven), samt Forskrift om kommunal beredskapsplikt
- Reindriftsloven, Grunnloven og internasjonale konvensjoner (reindrift og samisk kultur)
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Lov om kulturminner (kulturminneloven)
- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere
- Lov om barnehager (barnehageloven)
- Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova)
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- Lov om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven)
- Forskrift om rammer for vannforvaltningen

Planretningslinjer og andre føringer:

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (mai 2019)
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Flere år – flere muligheter Regjeringens strategi for et aldersvennlig samfunn (2016)
- Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre (St. Meld. 15 (2017-2018))
- Bolig for velferd – Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014-2020)
- Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold (St. Meld. 14 (2015-2016))
- Samhandlingsreformen (St. Meld. 47 (2008-2009))
- Klimatilpasning i Norge – (Meld. St. 33 (2012–2013))
- Folkehelsemeldingen – Gode liv i et trygt samfunn (St. Meld. 19 (2018-2019))
- Nasjonal kompetansepolitisk strategi 2017-2021
- Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014–2020)
- Kulturens kraft – Kulturpolitikk for fremtida (Meld. St. 8 (2018-2019))

Regionale føringer (foreløpig liste):

- Regional vindkraftplan for Finnmark 2013-2025
- Regional plan for kompetanse i Finnmark 2016-2028
- Regional plan for Finnmark vannregion 2016-2021
- Regional plan for kulturminner og kulturmiljø i Finnmark 2017-2027
- Regional transportplan for Finnmark 2018-2028
- Klimaprofil Finnmark (2016)

Relevante veiledere:

- T-1494 Kommunal planstrategi
- T-1492 Kommuneplanprosessen, Miljøverndepartementet
- T-1491 Kommuneplanens arealdel, Miljøverndepartementet
- H-2302 B Medvirkning i planlegging, Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- Barn og unge i plan og byggesak (veileder, 2020)
- Sametingets planveileder, Sametinget
- Uttak av mineralske forekomster og planlegging etter plan- og bygningsloven – statlig temaveileder (2011)
- IS-2110 God oversikt – en forutsetning for god folkehelse.
- Klimahjelperen, DSB
- Lokal tilpasning til et klima i endring (2011). KS.
- Plan for friluftslivets ferdselsårer, M-1292 Miljødirektoratet
- Reindrift og planlegging etter plan- og bygningsloven (Regjeringen, 2009)
- Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene (2019), Klima og miljødepartementet.

